

Facultade de Ciencias da Educación

Presentación da Facultade

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se manteña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Equipo Decanal

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

Localización**LOCALIZACIÓN DA FACULDADE.****Dirección postal:**

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

Grao en Educación Primaria

Materias**Curso 2**

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G120V01301	Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria	1c	6
O05G120V01302	Ciencias experimentais	1c	6
O05G120V01303	Lingua española	1c	6
O05G120V01304	Matemáticas e a súa didáctica I	1c	6
O05G120V01305	Xeografía	1c	6
O05G120V01401	Didáctica das artes plásticas e visuais	2c	6

O05G120V01402	Didáctica das ciencias experimentais I	2c	6
O05G120V01403	Expresión e linguaxe musical	2c	6
O05G120V01404	Lingua galega	2c	6
O05G120V01405	Matemáticas e a súa didáctica II	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria**

Materia	Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria			
Código	O05G120V01301			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martínez Vidal, Aurora			
Profesorado	Martínez Vidal, Aurora			
Correo-e	aurora@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
Descrición xeral	Nesta materia abórdase o desenvolvemento e a aprendizaxe da motricidad entre os 6 e 12 anos. A motricidad desempeña un papel importante no desenvolvemento e aprendizaxe xeral do neno/a e ten repercusións na calidade de vida das persoas adultas, polo que é fundamental coñecer o proceso de desenvolvemento e aprendizaxe motora nesta etapa educativa.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B2	Capacidade de organización e planificación
B7	Resolución de problemas
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B17	Creatividade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Adquirir recursos e estratexias para a intervención óptima no proceso de aprendizaxe do desenvolvemento motor	A1	B2
Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor de 6 a 12 anos	A1	
Adquirir recursos necesarios para o deseño de tarefas acordes co nivel de desenvolvemento motor	A2	
Coñecer e aplicar instrumentos de avaliación do desenvolvemento motor	A2	
	A4	
Concienciar da diversidade na aula e da necesidade de atención personalizada en función da capacidade	A4	
Traballar en equipo		B9 B17
Mellorar a capacidade organizativa e de planificación no grupo e a capacidade creativa para afrontar diversas solucións ante o mesmo problema e adaptarse a situación en cada momento.		B7 B11 B17

Contidos

Tema	
Desenvolvemento e aprendizaxe motor	Conceptos xerais e modelos explicativos
Desenvolvemento cualitativo da motricidade	Cualidades perceptivo-motrices e coordinativas. Habilidades motrices básicas. Avaliación perceptivo-motora e identificación de trastornos do desenvolvemento.

Desenvolvemento cuantitativo da motricidade	Crecemento físico e desenvolvemento da condición física de 6 a 12 anos. Cualidades físicas. Avaliación das cualidades físicas.
---	--

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Sesión maxistral	14	28	42
Traballos de aula	5	12.5	17.5
Prácticas de laboratorio	21	42	63
Presentacións/exposicións	6	12	18
Probas de tipo test	2	2	4
Cartafol/dossier	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Trátase de actividades co obxectivo de motivar para a materia e comprender o interese desta na súa formación: lectura de artigos e debate.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos básicos da materia utilizando recursos tecnolóxicos presentes na aula.
Traballos de aula	O alumnado realizará diferentes exercicios relacionados cos contidos (mapas conceptuais, deseño de follas de observación, estudo de casos...)
Prácticas de laboratorio	Aplicación dos contidos teóricos a situacións prácticas, co fin de adquirir habilidades e procedementos relacionados con situacións de aprendizaxe propios da materia.
Presentacións/exposicións	Exposición ante os compañeiros da resolución de problemas expostos no laboratorio (deseño de s actividades, aplicación de instrumentos...).

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente no aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).
Traballos de aula	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente no aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	Avaliarase a elaboración e exposición de propostas de estimulación e aprendizaxe realizadas en pequeno grupo (4 alumnos). Avaliarase a observación sistemática e análise doutras propostas de pequenos grupos.	20
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades	40
Cartafol/dossier	Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación. - Os criterios de avaliación son: - Identificación correcta das competencias adquiridas en cada bloque. - Elaboración de mapas conceptuais dos contidos teóricos de cada bloque. - Evidencias empíricas das práctica realizadas e dos problemas resoltos no laboratorio.	40

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é imprescindible alcanzar o 50% en cada apartado da avaliación.

Para os alumnos non asistentes ou que non alcanzan o 80% da asistencia, o valor do exame será o 60 % e o portafolios o 40%. Ademais das probas citadas, realizarán un exame práctico oral, relacionado coas competencias adquiridas a través da elaboración do portafolios.

As competencias non superadas, total ou parcialmente, na convocatoria de xuño poden superarse na convocatoria de xullo. As competencias superadas mantéñense.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade <http://webs.uvigo.es/educacion-ou/> no espazo "datas exames".

É importante a participación nas primeiras sesións da materia para comprender o proceso do seu desenvolvemento. Toda a información necesaria para superar a materia atópase na plataforma TEMA a disposición dos alumnos/as.

Bibliografía. Fontes de información

Conde Caveda, J.L. y Viciano Garófano, V., **Fundamentos para el desarrollo de la motricidad en edades tempranas**, editorial Aljibe,

Fernández García et al., **Evaluación de las habilidades motrices básicas**, Editorial Inde,

Granda y Alemany, **Manual de aprendizaje y desarrollo motor: una perspectiva educativa**, Paidós Educación Física, Mazón, V.; Sanchez, MJ; santamarta, JE; Uriel, JR, **Programación de educación física basada en competencias. Primaria**, Editorial Inde,

Ruíz Pérez, L.M., **Desarrollo, comportamiento motor y deporte**, Editorial Síntesis,

Ureña N. et al., **Las habilidades motrices en primaria: Programa de intervención**, Editorial Inde,

Recomendacións

Outros comentarios

Os contidos desenvolvidos nesta materia constitúen o fundamento da materia de educación Física en Educación Primaria, que se desenvolverá no próximo curso. Ambas materias contribúen a adquirir un perfil para a intervención a través da motricidade e tamén para a interrelación con outras áreas, como a Expresión Musical ou a Expresión Plástica.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Ciencias experimentais				
Materia	Ciencias experimentais			
Código	005G120V01302			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Química analítica e alimentaria			
Coordinador/a	de la Montaña Miguélez, Julia María Dolores			
Profesorado	de la Montaña Miguélez, Julia María Dolores Míguez Bernárdez, Monserrat			
Correo-e	jmontana@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
Descrición xeral	Nesta materia, estudaranse os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais, de maneira que o alumno adquira a formación necesaria neste ámbito, para o exercicio da súa actividade profesional.			
	O seu contido desenvolverase considerando os máis cotiáns feitos e fenómenos da nosa contorna, orientando ao alumno, á formulación e resolución de problemas asociados coas ciencias á vida cotiá.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Comunicación oral e escrita
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais e adquirir os contidos actitudinais e procedimentais (observar, experimentar, describir, anticipar, argumentar, etc), propios destas ciencias.		B1 B7 B8 B15
2. Coñecer o currículo escolar destas ciencias.	A1	
3. Expor e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá.	A7 A9	B3 B6 B8 B9 B22
4. Valorar as ciencias como un feito cultural, recoñecendo a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostible.	A8 A9	B12 B14 B22

Contidos

Tema

1. As Ciencias Experimentais. Ciencia -Tecnoloxía -Sociedade	1.1. As Ciencias experimentais. 1.2. Evolución e estado actual. 1.3 Interacción Ciencia - Tecnoloxía -Sociedade
2. Metodoloxía científica	2.1. O método científico. 2.2. Magnitudes e medidas. Expresión de datos numéricos. 2.3. Linguaxe científica
3. A materia e a súa diversidade na Natureza	3.1. Clases e propiedades da materia 3.2. Estados de agregación. 3.3. Sistemas diversos
4. Materia e enerxía	4.1. Forzas e magnitudes relacionadas coa forza. 4.2. Clases e formas de transferencia de enerxía. Fontes de enerxía. 4.3. Diversas interaccións da materia coa enerxía: cambios físicos e cambios químicos
5. Máquinas e tecnoloxías	5.1. Fundamento de distintas máquinas. 5.2. Os novos materiais e a tecnoloxía

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	18	42	60
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	12	24
Prácticas de laboratorio	15	0	15
Presentacións/exposicións	2	1	3
Traballos tutelados	3	40	43
Actividades introdutorias	2	0	2
Probas de resposta curta	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Traballos tutelados	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeneralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e prácticas sobre a materia
Prácticas de laboratorio	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e prácticas sobre a materia
Traballos tutelados	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e prácticas sobre a materia

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Asistencia e participación ao 80% das actividades de discusión e resolución de problemas e/ou exercicios	15
Prácticas de laboratorio	Asistencia, actitude e traballo no laboratorio. Caderno de laboratorio	20
Traballos tutelados	Calidade do traballo e da súa exposición	15

Probas de resposta curta	Realizásense un exame no que o alumno deberá de contestar a unha serie de preguntas curtas relacionadas cos contidos da materia. Para a superación da materia deberá de alcanzar unha puntuación de 5 sobre 10.	50
--------------------------	---	----

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é necesario alcanzar en cada un dos apartados que se valoran unha puntuación mínima do 50% e a presentación dun traballo práctico cunha temática relacionada coa materia.

A asistencia ás prácticas de laboratorio ten que ser de polo menos un 85% das horas programadas.

Os estudantes que non superasen algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación, poderán recuperar na convocatoria de xullo.

Aqueles estudantes que non poidan asistir ás prácticas de laboratorio, terán que falar coa profesora ao comezo de curso, para concretar o traballo práctico obrigatorio que terán que presentar. En tal caso, o criterio de avaliación será: traballo práctico individual ata 30% e exame final ata 70%.

No exame final, fórmulanse cuestións cuxo grao de dificultade é semellante ao das consideradas no traballo de aula e de laboratorio.

As datas oficiais dos exames: Convocatoria ordinaria: 9 xaneiro ás 12 h e convocatoria extraordinaria: 25 de xuño ás 12 H

As datas poden consultarse na web da facultade no espazo "datas exames"

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica

Atkins, P.W. y Jones, L. *Principios de Química. Los caminos del descubrimiento*. Madrid: Editorial medica Panamericana, 2006.

Brown, T.L.; Lemay, J.R. y Bursten, B.E. *La Ciencia Central*, Mexico: Pearson Education, 2009

Dickson, T.R. *Química. Enfoque ecológico*. Mexico: Limusa, 2000

Garritz, A. y Chamizo, J.A. *Tu y la Química*. Mexico: Prentice Hall, 2001

Gutierrez Pérez, C. *La física de la vida cotidiana*. Academia de Ciencias de la Región de Murcia, 2007

Mengual J. I. *Física al alcance de todos*. Madrid: Pearson Educación, D.L., 2005

Bibliografía complementaria

Baker, J. *50 Cosas que hay que saber sobre Física*. Barcelona: Ariel, 2009

Domenech, X y Peral, J. *Química Ambiental de sistemas terrestres*. Reverte 2006

Emsley, J. Moléculas en una exposición. *Retratos de materiales interesantes en la vida cotidiana*. Barcelona: Ediciones Peninsula, 2000

Fernandez Panadero J. *¿ Por qué el cielo es azul ? La Ciencia para todos*. Madrid: Paginas de Espuma, 2004

Fisher, Len. *Como mojar una galleta: la ciencia en la vida cotidiana*. Barcelona: Debolsillo, 2004

Moreno, R. y Cano, L. Experimentos para todas las edades. Madrid: Rialp, 2008

Ontario Science Centre *La Ciencia y tú*. Ediciones Oniro, 2003

Orozco Barrenetxea, M., Gonzalez Delgado y otros. *Contaminación ambiental: Cuestiones y problemas*. Madrid: Paraninfo, 2003

Pinto Cañón G., Martínez Ureaga, Castro A.C.M. *Química al alcance de todos*. Madrid: Pearson Education, 2006

Schwedt, G. *Experimentos con productos de supermercado: merceología química*. Zaragoza: Acribia, 2009

Vinagre Arias, F. *Erase una vez... el aire*. Filarias, 2003

Páginas Web

<http://www.areaciencias.com/WEBS%20DE%20CIENCIAS.htm>

<http://aportes.educ.ar/quimica/nucleo-de-herramientas/materiales-para-la-ensenanza/>

<http://www.exploratorium.edu/snacks/index.html>

<http://centros5.pntic.mec.es/ies.victoria.kent/Rincon-C/Enlaces/FQ.htm>

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua española/O05G120V01303

Matemáticas e a súa didáctica I/O05G120V01304

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Outros comentarios

Esta materia complementarase coas materias obrigatorias de Didáctica das Ciencias Experimentais I, Didáctica das Ciencias Experimentais II e a materia optativa de Educación Ambiental

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua española**

Materia	Lingua española			
Código	O05G120V01303			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Fernández Bello, Pedro			
Profesorado	Fernández Bello, Pedro			
Correo-e	pfervelho@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
Descrición xeral	A materia de LINGUA ESPAÑOLA ten como finalidade unha aproximación teórico-práctica ao estudo da lingua española desde un punto de vista comunicativo-textual, cultural e transversal. Dito de outro modo, 'comprender e saber comunicar' son saberes prácticos que han de apoiarse no coñecemento reflexivo sobre o funcionamento da linguaxe e as súas normas de uso, e implican, por unha banda, a capacidade de tomar a linguaxe como obxecto de reflexión e análise e, por outra, o coñecemento e aplicación efectiva das regras do funcionamento do sistema da lingua e das estratexias necesarias para interactuar lingüísticamente dunha maneira adecuada. A Lei Orgánica 8/2013 para a mellora da calidade educativa (LOMCE), no seu apartado sete, establece unha nova redacción para os fins da Educación Primaria na que as destrezas básicas lingüístico-comunicativas encabezan a enumeración: "A finalidade da Educación Primaria é facilitar aos alumnos e alumnas as aprendizaxes da expresión e comprensión oral, a lectura, a escritura, o cálculo, a adquisición das nocións básicas da cultura, e o hábito de convivencia así como...". No apartado Doce 3. institúe unha avaliación individualizada a todos os alumnos e alumnas ao finalizar o terceiro curso de Educación Primaria na que se comprobará "o grao de adquisición da competencia en comunicación lingüística e da competencia matemática". Así mesmo, o apartado Trece 1. fixa unha segunda avaliación ao finalizar o sexto curso, "na que se comprobará o grao de competencia en comunicación lingüística, da competencia matemática e das competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, así como o logro dos obxectivos da etapa". En consecuencia, o novo contexto normativo adscribe á linguaxe un papel de primacía pola transcendencia das súas dimensións transversais, xa que a lingua é un elemento constitutivo das competencias de reflexión avanzadas e un prerequisite para unha aprendizaxe dos contidos das diferentes disciplinas. Dalgunha maneira, no ANEXO I do RD 126/2014 polo que se establece o currículo básico da Educación Primaria, esta posición queda referendada no deseño do programa, de Lingua Castelá e Literatura, que, no seu primeiro parágrafo, declara que "a estruturación do pensamento do ser humano realízase a través da linguaxe, por iso é polo que esa necesidade de comprender e de expresarse sexa o mellor e o máis eficaz instrumento de aprendizaxe". En resumo, os discentes deberán adquirir sobre todo aquelas destrezas básicas que, como futuros profesionais, perfeccionarán nas clases para conseguir os obxectivos inherentes ao ensino-aprendizaxe desta materia: competencia en comunicación oral, lectura e escritura, é dicir, progreso constante na análise-interpretación e produción de textos orais e escritos. Esta especial relevancia do papel da linguaxe non prexulga o modelo teórico subxacente da concepción da lingua, xa que o modelo teórico que parece inspirar decisivamente o Real Decreto 126/2014, de educación primaria, non se despega de tópicos propios de modelos cognitivos de inspiración psicoxenética ou computacionalista, de escaso predicamento no actual deseño de currículos de excelencia. Así, non concreta o tempo diario de lectura no artigo 9.2. (coa previsible irrelevancia desta dimensión imprescindible das competencias básicas nos desenvolvementos curriculares autonómicos) e, en última instancia, devalúa perigosamente as competencias culturais ao non garantir a obrigatoriedade da educación artística (decisións insólitas nun modelo cognitivista de última xeración). En fronte, relativamente, sitúanse programas curriculares que non só converten as destrezas básicas da linguaxe no macroeixo transversal, como os currículos franceses ou noruegueses, senón que fan da 'aproximación cultural' o norte da formación de docentes, como sucede no Quebec. Nos programas con primacía dos enfoques socioculturais atoparemos máis facilmente experiencias pedagóxicas características, como a pedagogía do texto ou a lectura dialogada. Guíaranos un modelo de ensino-aprendizaxe da lingua e literatura decisivamente integrador, que, ademais dun enfoque comunicativo-textual coa énfase no desenvolvemento das 'destrezas básicas' e das outras dimensións transversais (xéneros de texto, tipos de discurso, funcións discursivas), quere pór o acento, con todo, nunha visión 'cultural' do currículo e da lingua porque entendemos que o docente, no desempeño das súas funcións ha de actuar como profesional herdeiro, crítico e intérprete de obxectos, de saberes ou de cultura nas súas dimensións identitaria e universal. Ademais, a lingua materna (e/ou a lingua de ensino) non é só unha lingua de comunicación, senón que é un legado que nos actualiza. Aprendémola obviamente para comunicar, aínda que a aprendemos sobre todo para poder relatarnos a nós mesmos e alcanzar, cando non a creación literaria, polo menos esta forma de liberdade que é o pensamento. Para contextualizar e posibilitar o logro destes obxectivos artículase un tema introductorio ás ciencias da linguaxe e a comunicación.			

Competencias de titulación

Código

A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Comunicación oral e escrita
B7	Resolución de problemas
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

1. Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual	A10	B15
2. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A1 A12	B1 B3 B11 B12
3. Coñecer, respectar e promover a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa, e contribuír á planificación e xestión críticas de tal diversidade.	A3 A4	B7 B10 B11 B12 B13 B14 B16 B19
4. Mellorar as destrezas básicas de comunicación oral, lectura e escritura como compoñentes esenciais das competencias básicas.	A3	B3
5. Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar, con especial atención ao impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas, e á multiculturalidade e interculturalidade.	A3 A11	B3 B12 B19
6. Saber expresarse en español con fluidez e precisión e poder facer un uso flexible do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais	A3	B3 B11 B16 B21
7. Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente a lingua española	A3	B3 B11
8. Coñecemento reflexivo e práctico dos distintos compoñentes do sistema da lingua española (fonolóxico, gramatical e léxico-semántico).	A3	B3 B11
9. Asumir a comunicación lingüística como ferramenta básica de regulación da conduta, e motor da resolución pacífica de conflitos na comunidade escolar.	A3	B3 B11

Contidos

Tema

1. Introducción ás ciencias da linguaxe e a comunicación.	1.1. Definición e caracterización da linguaxe e das linguas desde as teses máis relevantes das ciencias que actualmente se ocupan da linguaxe e desde as bases teóricas que inspiran ou deberían inspirar os currículos de excelencia educativa. 1.2. Competencia lingüística, competencia comunicativa e lingüística variacional. 1.3. A transversalidade da linguaxe. As 'destrezas básicas' e as competencias comunicativas/lingüísticas no ensino/aprendizaxe das outras disciplinas. Algúns referentes internacionalmente relevantes. 1.4. Traballo práctico (preferentemente en grupo reducido de 3-5 discentes) de análise comparativa entre a concepción e o papel da linguaxe nos textos normativos españois, en especial os referidos á educación primaria, e os principios e pautas promovidos polas institucións da Unión Europea e do Consello de Europa (principalmente desde a Language Policy Division/Division de Politiques Linguistiques).
2. Semántica léxica do español e semántica textual	2.1. Semántica e significado. Os tipos de contido semántico. 2.2. A semántica léxica: As relacións léxicas, con especial atención ás relacións de oposición; os campos léxicos; discusión e análise dalgún macrocampo léxico do español (adxectivos de idade, bebidas, alimentos, vivenda). 2.3 A semántica dos textos: Introducción ás pautas interpretativas básicas dos textos literarios, académicos e xornalísticos; a linguaxe, a competencia narrativa e as destrezas básicas na educación fundamental; traballo en grupo reducido (3-5 discentes) de análise dun texto narrativo.
3. Gramática: Formación de Palabras e Morfosintaxe do español	3.1. Introducción á morfoloxía léxica ou Formación de Palabras en español. Aspectos básicos da derivación nominal, adxectival e verbal do español. Exercicios de aplicación. 3.2. As unidades no enunciado; clases de palabras: o substantivo e o adxectivo; o verbo e o adverbio; o sistema pronominal do español. 3.3. A estrutura do sintagma nominal: determinantes e complementos. Exercicios de aplicación e profundización. 3.4. Oración e enunciado. A estrutura xerárquica da oración. O suxeito e os complementos argumentais. O nivel dos aditamentos e o nivel periférico. Exercicios de aplicación e profundización.
4. Fonoloxía, fonética e ortografía da Lingua Española	4.1. Definición e explicación con exemplos dalgúns conceptos básicos da fonoloxía e fonética españolas (fonema, trazos distintivos, alófonos, neutralización e archifonemas, clasificación dos sons e das fonemas do español segundo Quilis e Martínez Celdrán). 4.2. Transcripción fonolóxica e fonética de textos (segundo Quilis, 1997).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Titoría en grupo	4	0	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	15	30
Sesión maxistral	24	12	36
Traballos de aula	7	14	21
Traballos tutelados	1	30	31
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	12	14
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Titoría en grupo	Planificación dos traballos tutelados con indicación do guión, formato, recursos, etc.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Preparación, realización, revisión (e eventual entrega e/ou presentación) dalgúns exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou, no seu caso, de prácticas de análises e comentario. Así mesmo esta actividade guiada polo profesor dedicárase a orientar a interpretación adecuada dos textos comentados entregados polo profesor, resolver dúbidas sobre os textos propostos para a análise, corrixir propostas, etc.
Sesión maxistral	Introdución expositivo-participativa ás cuestións globais teórico-prácticas. En cada sesión haberá para os discentes unha quenda de intervencións (opinións, preguntas, réplicas...) durante polo menos quince minutos.
Traballos de aula	Planificación, elaboración e/ou presentación de propostas de solución para cuestións complexas relacionadas cos contidos básicos do programa, desde un punto de vista práctico-teórico.

Traballos tutelados	Planificación, elaboración e revisión de traballos realizados preferentemente en grupos reducidos de 3-5 discentes co obxectivo de asimilar dun modo práctico-teórico algunhas cuestións fundamentais do programa e de mellorar algunhas competencias transversais relacionadas coa elaboración-presentación de textos.
---------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de tutorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de tutorías de despacho para resolver calquera dúbida.
Tutoría en grupo	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de tutorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de tutorías de despacho para resolver calquera dúbida.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de tutorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de tutorías de despacho para resolver calquera dúbida.
Traballos de aula	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de tutorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de tutorías de despacho para resolver calquera dúbida.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Participación na preparación, realización e revisión dos exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou de prácticas de análises e comentario.	5
Sesión maxistral	Valorarase a participación habitual do estudante nas sesións expositivo-participativas.	5
Traballos de aula	Participación na elaboración e/ou presentación de propostas de solución para cuestións relativamente complexas relacionadas cos contidos básicos do programa.	5
Traballos tutelados	Participación na planificación, elaboración e revisión dos traballos prácticos e persoais indicados nos contidos da materia.	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Avaliación das competencias adquiridas mediante respostas a cuestións teórico-prácticas dotadas de relevancia no programa	35
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. coñecementos teóricos.	Avaliación das competencias adquiridas na aplicación práctica dos	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

O primeiro día de clase entregarase a última concreción do "contrato de aprendizaxe" que establece a ficha e a guía docente mediante un cronograma no que figurarán as semanas dedicadas a cada tema, as actividades a realizar e os días das probas teóricas e prácticas coas respectivas puntuacións. Devandito cronograma quedará colgado publicamente na "cortiza" do despacho.

Así mesmo facilitaranse algúns materiais básicos e esquemas ou guías de orientación elaborados polo profesor que faciliten a comprensión e o dominio das cuestións teóricas; tamén disporán os discentes de exercicios de aplicación resoltos e de traballos de comentario de textos para que todos os alumnos matriculados na materia teñan modelos iniciais de referencia na solución das cuestións práctico-teóricas.

Os traballos prácticos serán elaborados en grupos reducidos (de 3-5); os traballos *persoais* tamén se realizarán preferentemente en grupos reducidos. A extensión será de 3-6 carillas de folio (nunca poderán exceder o nove carillas). Para a realización e entrega de ambos os traballos é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría especializada individual e presencial. Admitiranse traballos e prácticas entregados como máximo unha semana despois do día sinalado, e cunha penalización de 0.25 puntos.

Para a avaliación, dividimos o temario en tres partes: a) introdución ás ciencias da linguaxe e a comunicación (tema 1); 2) semántica léxica do español e semántica textual (tema 2); gramática: formación de palabras, morfosintaxe e fonética-fonoloxía do español (temas 3 e 4). Ao finalizar o estudo de cada unha das tres partes poderase realizar unha proba parcial (liberatoria) con cuestións teóricas e/ou prácticas. Para presentarse á terceira proba parcial é necesario realizar algunha das dous anteriores. Dita proba parcial realizarase o día sinalado para o exame *final*. Ese día, todos os discentes que seguiron o sistema de avaliación continua poderán repetir unha das dúas anteriores (aquela que mellor lle acomode para mellorar a cualificación). Os traballos son só actividades da avaliación *continua*. Por iso a realización de traballos en grupo remata coa primeira convocatoria. Para mellorar, pois, a calificación dos traballos hai que proceder a unha reelaboración individual.

As alumnas e os alumnos que non poidan participar habitualmente nas sesións de teoría ou nas das clases práctico-teóricas deberán negociar co profesor actividades alternativas para conseguir a puntuación adscrita á devandita participación.

Por outra banda, todos os discentes matriculados nesta materia poderán elixir como alternativa de avaliación un exame final global con cuestións teóricas (catro puntos) e prácticas (seis puntos). Nese caso disporán dun mínimo de catro horas.

As competencias non superadas durante o cuadrimestre, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas.

Segun a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Na seguinte ligazón da web da facultade pode consultarse día/hora/lugar do exame (apartado datas exames) .

Bibliografía. Fontes de información

Transversal e/ou especialmente relacionada co tema 1:

Beacco, Jean-Claude et al (2010). *Language and school subjects - Linguistic dimensions of knowledge building in school curricula*. Strasbourg: Council of Europe-Language Policy Division ().

Beacco, Jean-Claude et al (2009). *Language as Subject*. Strasbourg: Council of Europe-Language Policy Division ().

Beacco, Jean-Claude et al (2009). *Reading*. Strasbourg: Council of Europe-Language Policy Division ().

Beacco, Jean-Claude et al. www.coe.int/lang/eng ***Bosque Muñoz, I.** (2008). *Del arte gramatical a la competencia comunicativa*. Madrid: Real Academia Española.

[http://dialnet.unirioja.es/servlet/dcfichero_articulo?codigo=126193]

Cerrillo Torremocha, Pedro César (2007): *Los nuevos lectores: la formación del lector literario*. Edición digital: Alicante: *Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes*.

Coseriu, E. & Óscar Loureda (2006): *Lenguaje y discurso*. Pamplona: EUNSA.

Guilar, Moisés Esteban (2009): *Las ideas de Bruner: de la revolución cognitiva a la revolución cultural*. n.º 44, 235-241. [<http://redalyc.uaemex.mx/src/inicio/ArtPdfRed.jsp?iCve=35614571028>]

Montolío E. (coord.) (2000): *Manual práctico de escritura académica* (3 vols.). Barcelona: Ariel. [También relevante para el tema 3].

Especialmente relacionada co tema 2:

Bruner, Jerome (2003 [2001]). *La fábrica de historias. Derecho, literatura, vida*. Buenos Aires: Fondo de Cultura Económica.

Escandell Vidal, M. V. (2007): *Apuntes de semántica léxica*. Madrid: Cuadernos de la UNED.

Hébert, Louis (2012): «Dictionnaire de sémiotique générale», [En ligne], *Texto !* URL : .

Hébert, Louis «L'analyse des textes littéraires: vingt méthodes», version 1.0., en Hébert (dir.), *Signo* [en ligne], Rimonski (Québec), <http://www.signosemio.com/documents/approches-analyse-litteraire.pdf>.

Especialmente relacionada cos temas 3 e 4:

Gómez Torrego, L. (2002): *Gramática didáctica del español*. Madrid: SM.

Pavón Lucero, María Victoria (2007): *Gramática práctica del español*. Madrid: Espasa Calpe.

Real Academia Española (2010): *Nueva gramática de la lengua española*. (Manual). Madrid: Espasa.

Varela Ortega, S. (2005): *Morfología léxica: la formación de palabras*. Madrid: Gredos.

Especialmente relacionada co tema 1:

Cerrillo Torremocha, Pedro César (2007): [La animación a la lectura desde las edades tempranas]. Edición digital: Alicante: *Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes*.

Courtés, Joseph (1997 [1991]): *Análisis semiótico del discurso*. Madrid: Gredos.

Cristal, David (2005): *La revolución del lenguaje*. (2010). *The Aims of Language Teaching and Learning*. Strasbourg: Council of Europe-Language Policy Division ().

[<https://www.gencat.cat/eadop/imatges/4915/07176074.pdf>]

[<http://www.gencat.cat/eadop/imatges/5216/08247053.pdf>]

[<http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/index.php?module=Pages&func=display&pageid=5>]

Giddens, A. et al. (2001): *Habermas y la modernidad*. Madrid: Cátedra.

Lloréns García, Ramón F. & Pedro César Cerrillo Torremocha (2008): [Literatura popular de tradición infantil]. Edición digital: Alicante: *Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes*.

Ministère de l'Éducation-Direction de l'Enseignement Primaire-Bulletin Officiel hors-série nº5 du 12 avril 2007: *Programmes de l'École Primaire*. **Verschueren, J.** (2002): *Para entender la pragmática*. Madrid: Gredos.

Casasús, J. M. & Núñez Ladevéze, L. (1991): *Estilo y géneros periodísticos*. Barcelona: Ariel.

Miguel, Elena de (ed.) (2009): *Panorama de lexicología*. Barcelona: Ariel.

Especialmente relacionada co tema 3:

Fernández Leborans, M. J. (2003): *Los sintagmas del español: I. El sintagma nominal*. Madrid: Arco/Libros.

Leonetti, M. (1999): *Los determinantes*. Madrid: Arco/Libros.

Quilis, A. (1999): *Tratado de fonología y fonética españolas*. Madrid: Gredos.

Rodríguez Ramalle, M^a. T. (2005): *Manual de sintaxis del español*. Madrid: Castalia Universidad.

Dicionarios

Casares, J. (1959). *Diccionario ideológico de la lengua española*. Barcelona: Gustavo Gili.

Corominas, Juan (con la colaboración de José Antonio Pascual) (1980-1991): **DCECH**. *Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico*. Madrid: Gredos.

DELE-2006. REAL ACADEMIA ESPAÑOLA: *Diccionario Esencial de la Lengua Española*. Madrid: Espasa.

Pharies, D. (2002). *Diccionario etimológico de los sufijos españoles*. Madrid: Gredos.

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA-ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA (2005). *Diccionario panhispánico de dudas*. Madrid: Espasa Calpe.

Sanmartín Sáez, Julia 1998): *Diccionario de argot*. Madrid: Espasa-Calpe.

Seco, M. (2001): *Diccionario de dudas y dificultades de la lengua española*. Madrid: Espasa.

Zainqui, José María (1997): *Diccionario razonado de sinónimos y contrarios*. Barcelona: Editorial de Vecchi.

Materiais audiovisuais. Materiais didácticos e científicos escritos.

Materias que continúan o temario

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Língua galega/O05G120V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Outros comentarios

Os discentes deberán coñecer e saber aplicar os conceptos de gramática, de introdución á análise de textos e de literatura que forman parte do currículo de secundaria. Así mesmo suponse que teñen interiorizadas as normas de ortografía e puntuación do español e que non incorren en transgresiones das normas gramaticais ou léxicas do estándar. En calquera caso, indícaránselles e/ou entregarán algúns materiais para emendar posibles carencias. Así mesmo, as alumnas e os alumnos poderán utilizar as horas de tutoría presencial para resolver os problemas que poida exporlles devandito repaso

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Matemáticas e a súa didáctica I				
Materia	Matemáticas e a súa didáctica I			
Código	005G120V01304			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Fernández Sobrino, Ramón Angel			
Profesorado	Fernández Sobrino, Ramón Angel			
Correo-e	ramonan@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
Descrición xeral	Con esta materia os alumnos adquirirán as competencias e coñecementos necesarios de matemáticas para o desenvolvemento da súa profesión.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B13	Razoamento crítico
B17	Creatividade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Adquirir competencias matemáticas básicas.	A1 A2 A10	B1 B2 B3 B13
Coñecer o currículo escolar de matemáticas.	A1 A2 A10	B1 B2 B3 B13
Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas.	A2 A10	B1 B2 B8 B9 B13
Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá	A2 A3	B2 B3 B7 B8 B9 B17
Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos pilares do coñecemento científico.	A2	B1 B2 B3 B9

Contidos	
Tema	
1. Números e operacións: conceptos previos	*
2. A clasificación e a ordenación	*
3. Os números naturais	*
4. Sistemas de numeración	*
5. Operacións	*
6. Divisibilidade	*
7. As fraccións e os números decimais	*
8. Os problemas aritméticos	*

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	19	34	53
Traballos de aula	7	12	19
Sesión maxistral	25	50	75
Probas de tipo test	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Outras	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O alumnado terá unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas horas de tutoría.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado terá unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas horas de tutoría.
Traballos de aula	O alumnado terá unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas horas de tutoría.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	Os alumnos deberan elixir a resposta correcta entre as 4 opcións que se lle presenten	25
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os alumnos deberan resolver 3 problemas que se lle expoñan.	65
Outras	Os alumnos deberán deseñar unha actividade tendo en conta unha ou varias competencias do Decreto de currículo de matemáticas na Educación Primaria	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos non asistentes deberán realizar as mesmas probas.

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de Xullo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continuada tanto as clases teóricas como as clases prácticas

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xeografía				
Materia	Xeografía			
Código	005G120V01305			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Díaz Fernández, José Antonio			
Profesorado	Díaz Fernández, José Antonio			
Correo-e				
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
Descrición xeral	Trátase en primeiro lugar que o alumnado adquira os coñecementos, habilidades e destrezas necesarias para coñecer e comprender os aspectos elementais dos fenómenos xeográficos físicos e humanos e os seus interrelacións, así como a súa proxección na docencia. En segundo lugar preténdese que o alumnado desenvolva as súas capacidades de análise e síntese e o razoamento espacial fundado na multicausalidad dos procesos xeográficos			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais: Xeografía	A1	B12 B19 B22
Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais: os contidos xeográficos	A1 A12	B1 B12 B22
Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico	A10	
Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural	A8	
Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	A7 A8 A9	
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promovelas competencias correspondentes entre os estudantes	A10	
Manexo das Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da educación primaria	A11	

Contidos

Tema		
1. Bloque 1:A situación no espazo e a representación	A Terra no universo e os seus movementos. As consecuencias xeográficas. A representación da Terra	

2. Bloque 2: As consecuencias xeográficas dos procesos naturais	A Hidrosfera. O sistema climático. As formas do relevo terrestre. A biosfera
3. Bloque 3: As consecuencias xeográficas da acción humana	A poboación do mundo e os seus problemas. O proceso de urbanización e os caracteres actuais da cidade. A globalización

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	12	16	28
Prácticas en aulas de informática	6	10	16
Titoría en grupo	6	6	12
Traballos tutelados	5	20	25
Saídas de estudo/prácticas de campo	13	13	26
Actividades introdutorias	3	0	3
Probas de resposta curta	5	15	20
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia, con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos
Prácticas en aulas de informática	Procura por parte do alumnado con dirección do profesor de bases de datos aplicables ás diferentes paisaxes da Terra
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados
Traballos tutelados	Traballo de investigación sobre unha paisaxe da Terra que o profesor dirixirá e orientará nas partes fundamentais
Saídas de estudo/prácticas de campo	Consistirán en estudar directamente sobre o terreo as paisaxes naturais e humanizados máis significativos dos que atopamos en Galicia
Actividades introdutorias	Explicación e aclaración do plan de traballo que levará a cabo ao longo do curso para facilitar a comprensión da materia por parte do alumnado

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como levar a cabo un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe
Traballos tutelados	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como levar a cabo un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Realización de tres probas ao longo do cuadrimestre sobre os contidos das leccións maxistrais	25
Traballos tutelados	Presentación do traballo realizado polo alumnado de acordo ás pautas propostas. Requírese participación activa. Unha parte destes traballos realizarase na aula.	20
Probas de resposta curta	Preguntas cuxa resposta realizaraa o alumnado en espazo taxado e levarán a termo o remate de cada tema.	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Realización correcta da totalidade das prácticas da materia. Traballos de recollida de datos reais nas saídas culturais.	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é necesario que o alumnado obteña en cada apartado avaliable como mínimo un 50% da cualificación no devandito apartado.

O alumnado que non supere algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. As competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.

No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo *tutorizado polo profesor, realizará unha proba dos contidos teóricos da materia que suporá o 60% da nota final e outra dos contidos prácticos que suporá o 40% restante. Para superar a materia é necesario que o alumnado obteña en cada unha das partes (teoría e

práctica) un 50% da cualificación establecida para cada apartado.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo Exámenes en el grado de Educación Primaria

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases, en alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Pazo Labrador, **Nocións básicas de Xeografía Xeral Física para Mestres. As consecuencias xeográficas dos procesos naturais**, Vigo, Servicio de Publicacións da Universidade,

Fernández Fernández, A y otros, **Introducción a la Geografía**, Madrid.:Centro de estudios Ramón Areces,

Plans, P., Ferrer,M e outros, **Geografía física y humana**, Pamplona EUNSA,

Zárate Martín, M.A. y Rubio Benito,MT, **Glosario y prácticas de Geografía humana**, Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces,

-Molinero, F. e Méndez, R.: (2002): *Espacios y sociedades*. Madrid: Ariel.

Outros recursos

-Atlas xeográfico actualizado.

-CDs de Xeografía (2003). Madrid: UNED.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica das ciencias sociais/O05G120V01503

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Ciencias experimentais/O05G120V01302

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica das artes plásticas e visuais**

Materia	Didáctica das artes plásticas e visuais			
Código	O05G120V01401			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Blanco Sierra, Javier			
Profesorado	Blanco Sierra, Javier			
Correo-e	jsierra@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
Descrición xeral	A materia está enfocada para que os estudantes adquiran unha serie de competencias, saberes e capacidades de produción de pezas e imaxes con intencionalidade artística.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade

B18	Lideranza
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Ter dominio sobre toda clase de imaxes visuais, as obras de Arte, os símbolos e sinais visuais; a publicidade e os medios de comunicación de masas, primordialmente visuais; os obxectos, pezas, construcións e edificios que constitúen a cultura material antiga e contemporánea, os fenómenos naturais, as paisaxes e fenómenos naturais, e en xeral todo o visible e tanxible.	A1 A8 A12	B1 B3 B13 B14 B19
2. Adquirir conceptos, teorías e argumentos que nos permitan comprender e interrelacionar co sentido e significados dos distintos fenómenos e acontecementos visuais	A1 A6 A8 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B17 B19
3. Comprender adecuadamente toda a densidade e complexidade das imaxes e producións visuais.	A1 A2 A11	B1 B2 B6 B7 B12 B13 B14 B16 B19
4. Desenvolver no alumnado a capacidade de aprender coñecementos xerais básicos relacionados coa educación visual para utilízalos na aula como ferramenta de aprendizaxe	A1 A2 A3 A8 A10 A11	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B13 B15 B16 B17 B19 B20
5. Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia (ECI/3854/2007 e ECI/3857/2007)	A2 A4 A5 A8 A10	B1 B2 B7 B8 B9 B11 B12 B16 B17 B18 B19

6. Comprender adecuadamente toda a densidade e complexidade das imaxes e producións visuais.	A1	B1
	A8	B5
	A10	B6
	A11	B12
		B13
		B15
		B16
		B19
Saber regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos (ECI/3854/2007), e de 6-12 anos (ECI/3857/2007)	A1	B1
	A2	B2
	A4	B3
	A7	B6
	A10	B7
		B8
		B9
		B13
		B16
		B17
8. Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia (ECI/3854/2007 e ECI/3857/2007)	A2	B1
	A4	B2
	A5	B3
	A6	B5
	A7	B6
	A10	B7
	A11	B8
		B9
		B11
		B12
		B13
		B14
		B16
		B17
		B18
		B19
		B20
		B21
9. Mellorar a capacidade de comprender, ler, visionar, crear e producir os problemas dos linguaxes artísticos visuais.	A1	B1
	A2	B2
	A4	B3
	A10	B5
	A11	B6
		B7
		B8
		B9
		B10
		B11
		B13
		B15
		B18
		B19
		B21
10. Abordar, coñecer e entender os múltiples desenvolvementos e formas artísticas visuais	A2	B1
	A10	B2
	A11	B3
	A12	B5
		B6
		B7
		B8
		B9
		B12
		B13
		B15
		B16
		B17
		B19
		B20
		B21

11. Ser capaz de comprender unha ampla variedade de linguaxes técnicas e movementos artísticos visuais.	A1	B1
	A2	B2
	A11	B8
		B9
		B10
12. O papel da cultura visual na educación artística.		B13
		B17
		B19
	A1	B1
	A2	B3
	A4	B5
	A7	B6
		B9
		B10
		B11
		B12
		B13
		B16
		B19
		B21
13. Poder producir imaxes, en dúas e tres dimensións, ben estruturadas, con calidade compositiva e detalladas sobre temas e proxectos no ámbito de coñecementos típicos e característicos da área artística visual.	A1	B1
	A2	B2
	A4	B3
	A5	B5
	A7	B6
	A11	B7
		B8
		B9
		B11
		B13
		B16
		B17
15.Coñecer e avaliar o currículo escolar das Didácticas da Expresión Artística		B18
		B21
	A1	B1
	A7	B2
	A9	B7
		B8
16. Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual		B13
		B21
	A2	B1
	A3	B2
	A10	B5
	A11	B6
		B7
		B8
		B9
		B10
		B11
		B13
		B15
		B16
		B17
17. Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual (Proxecto Tuning)		B19
		B20
	A1	B1
	A2	B2
	A5	B6
		B7
		B8
		B9
		B11
		B13
		B15
		B16
		B17
		B19
		B20

18. Comprender, respetar e promover a diversidade cultural de España e de Europa, e contribuír á planificación e xestión críticas de tal diversidade	A1 A3 A4 A7 A12	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B10 B11 B12 B16 B17 B19 B20 B21
--	-----------------------------	--

Contidos

Tema		
Avaliación do currículo escolar a la educación visual	1/ Historia da educación artística 2/ Construcción do coñecemento artístico. 3/ Avaliación das producos visuais.	
Intencionalidad artística e estética.	1/ Conductas artísticas. 2/ Creatividade e imaxinación no mundo artístico. 3/ A escola e o arte. 4/ Pensamiento visual e creativo. 5/ Funcionalidade imaxinativa i emancipatoria.	
Adquirir habilidades e destrezas técnico-artísticas para a creación de imaxes. Desenvolver estratexias de percepción, comprensión e análise a través da lectura das obras de arte.	1/ Coñecer e desenvolver estratexias e recursos para a produción de pezas e artefactos con intencionalidade artística, en dúas e tres dimensións. 2/ Coñecer como se le e analiza unha obra de arte en dúas dimensións. conceptos básicos da pintura. 3/ Coñecer como se le e modos operativos nunha obra de arte en tres dimensións. Conceptos básicos da escultura 4/ Produción de imaxes e novas tecnoloxías: - Audiovisual - Sistemas e Electrónica - Programación e Redes - Proxectos Artísticos	
Utilización do museo como recurso didáctico.	1/Museoloxía e museografía 2/Tipoloxías de museos 3/Funcións do museo: - Conservación - Exposición (exhibición) - Investigación - Función educativa - pedagóxica	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiros	30	55	85
Sesión maxistral	20	39	59
Probas de tipo test	2	0	2
Traballos e proxectos	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	0	1
Outras	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiros	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiros	Os alumnos terán atención personalizada tanto nas horas de clase como nas titorías

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha ou varias respostas entre un número limitado de posibilidades.	25
Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	25
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40
Outras	Participación nas actividades de aula	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Poderán recuperar as competencias non adquiridas na convocatoria de final de cuatrimestre ou na correspondente ao mes de xullo, manténdoseles a nota das probas/actividades xa superadas. Os estudantes que non poidan asistir á clase contarán con actividades e probas alternativas.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'

Outros:

Para os alumnos que non asisten a clase para superar a materia requíreselles a entrega de os traballos non presentados durante o curso. Só han de presentar ao final os traballos pendentes ou non entregados durante o curso.

As competencias non adquiridas ao longo do curso, serán de novo avaliadas.

Bibliografía. Fontes de información

AGUIRRE, Imanol (2000): *Teorías y prácticas en Educación Artística. Ideas para una revisión pragmatista de la expresión estética*. Pamplona, Universidad Pública de Navarra.

CHALMERS, F. G. (2003): *Arte educación y diversidad cultural*. Barcelona, Paidós.

Bibliografía Complementaria:

GOMBRICH, E. H. (1982): *Arte e ilusión*. Barcelona, Gustavo Gili.

HERNÁNDEZ, F. (2007): *Espigaro@s de la cultura visual. Otra narrativa para la educación de las artes visuales*. Barcelona. Octaedro

K HOOPER GRENHILL, E. (1998): *Los museos y sus visitantes*. Gijón, Trea.

MARIN VIADEL, R. COORDINADOR (2003): *Didáctica de la educación artística*. Madrid, Pearson Educación.

TAYLOR, V., y otros. (2002): *Enciclopedia del posmodernismo*. Madrid, Síntesis.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Didáctica das artes plásticas e visuais/O05G120V01401

Outros comentarios

É conveniente a asistencia ós obradoiros pola dificultade que conlevan.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Didáctica das ciencias experimentais I				
Materia	Didáctica das ciencias experimentais I			
Código	O05G120V01402			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Membiela Iglesia, Pedro			
Profesorado	Membiela Iglesia, Pedro			
Correo-e	membiela@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
Descrición	Formación para ensinanza das ciencias experimentais en educación primaria centrada en física e química xeral			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos.	A1	B1 B6 B13 B16
2. Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	A1 A2 A4 A6 A8 A12	B1 B2 B7 B8 B11 B13 B15 B16 B17 B21
3. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar.	A1 A8 A12	B3 B15 B17 B21
4. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida. Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual.	A1 A4 A5 A6 A7 A8 A10 A11 A12	
5. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sostible.	A8 A9	B14 B22
6. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.	A1 A6 A8 A10 A12	
7. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovela entre os estudantes	A1 A2 A8 A10	B15
8. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación	A11	B5 B16
9. Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais relacionados coa Física e a Química.	A1	B1 B2 B3 B7 B13 B21
10. Coñecer o currículo escolar das ciencias experimentais relacionado coa Física e a Química. O medio físico: espazos e materiais. Máquinas aparellos e tecnoloxías.	A1	B1 B2
11. Expor e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá .	A1 A8 A10	B1 B2 B7 B13 B14 B15 B21
12. Valorar as ciencias como un feito cultural. Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostible.	A1 A3 A7	B1 B2 B12 B13 B14 B15 B19
13. Contribuír a desenvolver nos alumnos e alumnas de Primaria as capacidades de coñecer e valorar a súa contorna natural, así como as súas posibilidades de acción e coidado	A9	B21 B22

Contidos		
Tema		
1.Introdución: A didáctica da Física e a Química para a Educación Primaria	*	
2. O currículo oficial de Física e Química para a Educación Primaria	*	
3. As metodoloxías para o ensino da Física e Química para a Educación Primaria	*	
4. Os recursos para o ensino da Física e Química para a Educación Primaria	*	
5. A avaliación da Física e Química para a Educación Primaria	*	

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	22	18	40
Titoría en grupo	7	15	22
Traballos tutelados	0	40	40
Prácticas de laboratorio	23	25	48

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Asesoramento individual ou en grupo na aula, e nas sesións de titoría.
Titoría en grupo	Asesoramento individual ou en grupo na aula, e nas sesións de titoría.
Traballos tutelados	Asesoramento individual ou en grupo na aula, e nas sesións de titoría.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Cartafol/dossier Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	20
Titoría en grupo	Traballos e proxectos O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. - Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita - Cartafol/dossier. Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	30
Traballos tutelados	Traballos e proxectos O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita Cartafol/dossier Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	20
Prácticas de laboratorio	Informes/memorias de prácticas Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Harlen, W. (1989). Enseñanza y aprendizaje de las ciencias. MEC/Morata, Madrid.

Osborne, R. e Freyberg, P. (1991). El aprendizaje de las ciencias. Narcea, Madrid.

Recomendacións

Outros comentarios

As estratexias de ensino deberán adaptarse as circunstancias que se vaian producindo o longo do curso.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Expresión e linguaxe musical				
Materia	Expresión e linguaxe musical			
Código	005G120V01403			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Herrera Ruíz, María Jesús			
Profesorado	Herrera Ruíz, María Jesús			
Correo-e	herrera@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
Descrición xeral	Coñecemento da linguaxe musical para aplicación práctica co alumnado de primaria. Recursos musicais prácticos.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecemento de informática
B9	Traballo en equipo
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer os elementos básicos da linguaxe musical.	A1	
Coñecer as diferentes metodoloxías do ensino musical e ser capaz de realizar adaptacións que permitan a todo o alumnado o disfrute da música e o seu uso como medio de expresión.	A1	B13
	A2	B14
	A3	
Coñecer e manexar o instrumental Orff e a súa aplicación didáctica na aula.	A2	B2
		B9
		B15
		B17
Coñecer e manexar a frute de pico e as diferentes metodoloxías para a súa utilización en Educación Primaria.	A2	B9
		B15
		B17
		B19
Harmonizar e utilizar cancións no nivel de primaria empregando o instrumental Orff e o repertorio popular.		B2
		B5
		B17
		B21

Coñecer os elementos básicos das cantigas e danzas e a súa aplicación didáctica na aula.	A1	B3 B9 B12 B17 B19 B21
Aplicar e utilizar a audición musical, a súa metodoloxía, técnicas e procedementos. A audición musical activa. Método Wuytack. Os musicogramas como forma de linguaxe.	A1 A10	B9 B12 B17 B21
Coñecer e utilizar as aplicacións de Informática Musical: programas de edición de partituras, programas de gravación e edición de son.	A11	B5

Contidos

Tema	
Parámetros constitutivos da arte da música	Dimensións da música e parámetros do ritmo
Representacións convencionais e non convencionais da linguaxe musical.	A lectoescritura musical: da grafía convencional ás alternativas.
Ritmo e métrica. Compases simples, compostos e de amálgama. Ditados	Fórmulas rítmicas. Compás. Influencia da métrica na atmosfera sonora. Ditados en compás simple
Melodía: do intervalo ao motivo melódico e á frase musical. Escalas	Policordes. Intervalos. Graos conxuntos. Escalas maiores, menores e modais.
Lectura de partituras convencionais e ditados melódicos	Práctica de lectura sobre partituras de cancións, fragmentos da literatura musical universal e bandas sonoras.
Xogos musicais para a mellor comprensión da linguaxe musical	Xogos auditivos, motores, expresivos e de improvisación. Individuais e de grupo.
Lectura musical a dúas voces.	Lectura de melodías paralelas e de melodías con bordón.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Traballos de aula	22	33	55
Proxectos	8	20	28
Sesión maxistral	15	30	45
Traballos e proxectos	5	1	6
Probas de resposta curta	2	4	6
Observación sistemática	1	5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Preparación para a práctica instrumental: frauta de pico, instrumental Orff...
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios prácticos na aula baixo as directrices e supervisión da docente.
Proxectos	Realización de actividades que permiten o traballo en equipo.
Sesión maxistral	Exposición dos temas a desenvolver na aula.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de tutoría ou clase.
Actividades introdutorias	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de tutoría ou clase.
Traballos de aula	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de tutoría ou clase.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de tutoría ou clase.
Probas de resposta curta	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de tutoría ou clase.
Observación sistemática	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de tutoría ou clase.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. Probas prácticas que poderán incluír actividades como a execución individual de pequenas pezas, deseño de actividades para a súa *implementación na aula...	20
Traballos e proxectos	Traballo e exposición en pequeno grupo dun traballo sobre os contidos da materia.	30
Probas de resposta curta	Preguntas de resposta curta nas que o alumnado deberá demostrar os coñecementos teóricos alcanzados sobre a linguaxe musical. Ditados rítmicos e melódicos.	20
Observación sistemática	Implicación activa na dinámica das clases (participación, actitude, traballo en equipo ...)	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en todas e cada unha das partes avaliadas, polo menos un 50% da súa cualificación total.

A nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, sendo necesario superar cada unha delas ailladamente.

O alumnado que por diversos motivos non poida participar no desenvolvemento da materia en calidade de Asistente deberá porse en contacto coa profesora nos primeiros días de inicio da materia para informar desta situación.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo, gardándose a nota da parte superada.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames 2014-15'

Bibliografía. Fontes de información

Jos Wuytack, **Audición Musical Activa**, Asociación Wuytack,

Pilar Pascual Mejía, **Didáctica de la música**, Pearson,

Nuria Riu, **El lenguaje musical: propuestas didácticas para los tres ciclos de primaria**, Ceac,

Asociación de gaiteiros galegos, **Pelo gato 24**, Pai Música,

MATERIAIS COMPLEMENTARIOS:

Molina, E. *La improvisación en el lenguaje musical*. Madrid: Real Musical.

De Pedro, D. *Teoría Completa de la Música*. Madrid: Real Musical.

Didáctica de la música: Clases prácticas. Revista trimestral de Pedagogía musical.

Eufonía. Didáctica de la música. Editorial GRAO. Barcelona.

Eufonía. "Musicograma: actividad musical que aproxima a los pequeños al desarrollo personal y creativo", nº 29, xaneiro 2003.

Recomendacións

Outros comentarios

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua galega				
Materia	Lingua galega			
Código	O05G120V01404			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Gutierrez Izquierdo, José Ramón			
Profesorado	Gutierrez Izquierdo, José Ramón			
Correo-e	ramong@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O Grao en Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal da ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condición sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. Tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade). O futuro mestre de Educación Primaria deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita			

Competencias de titulación	
Código	
A2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B7	Resolución de problemas
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade
B18	Lideranza

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A4	B3
	A6	B11
		B13
		B14

Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego.	A4 A5 A6 A11	B1 B2 B3 B11 B13 B15
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	A5 A6 A11	B1 B3 B13 B17
Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega.	A6	B3 B15
Coñecer a gramática da lingua galega.	A2 A6 A11	B1 B3 B12 B15
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.	A5 A6 A11	B3 B18
Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua galega enriquece o seu vocabulario por vía interna.	A6	B1 B3 B7
Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos.	A2 A4 A6	B3 B4 B7 B11 B12 B15

Contidos

Tema	
Fonética e ortografía	O uso das grafías e o sistema fonético galego. A acentuación gráfica. Palabras de ortografía dubidosa. Os signos de puntuación.
Gramática	Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal. A construción da oración.
Léxico e Formación de palabras	Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos. Grupos consonánticos. Sufixos e terminacións. Familias léxicas irregulares. Interferencias léxicas. Neoloxismos. A precisión léxica: selección do léxico, incorreccións comúns, tópicos e abusos. Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica. Derivación: prefixación e sufixación. Parasíntese. Composición. Outros procedementos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	15	30
Traballos tutelados	1	10	11
Presentacións/exposicións	0	10	10
Actividades introdutorias	6	0	6
Estudos/actividades previos	3	12	15

Sesión maxistral	26	48	74
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Traballos e proxectos	1	0	1
Probas de tipo test	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas clases prácticas corríxense os exercicios (iniciados na aula ou na casa tras o estudo da materia), e despois coméntanse as dúbidas que puidesen quedar. Cada novo exercicio recolle aspectos esenciais do tema recén tratado e aspectos varios dos temas anteriores para propiciar unha retroalimentación da aprendizaxe.
Traballos tutelados	Elaboración dun texto escrito seguindo unha destas modalidades: o enfoque creativo do narrador-autor ou o enfoque expositivo e crítico do xornalista-ensaísta. Trátase de aprender os procedementos específicos e os procedementos comúns de ambos os dous enfoques: como se elabora un texto, cales son as técnicas para citar apropiadamente, de que maneira se debe proceder á hora de transmitir unha información, cales son as pautas axeitadas para a presentación dun traballo escrito, en que consiste a corrección lingüística, a cohesión estrutural e o uso axeitado dos signos de puntuación.
Presentacións/exposicións	Exposición oral dun tema de libre elección durante un mínimo de dez minutos. O tema debe ter o praxe previo do profesor e ha de figurar na parte posterior da ficha.
Actividades introdutorias	Presentación do sistema de traballo que debe interiorizar cada alumno para conseguir uns bos resultados. Avaliación inicial mediante un modelo de exame semellante ao que o discente deberá afrontar para superar a materia. Explicación das modalidades básicas na elaboración dun texto escrito.
Estudos/actividades previos	Lectura individual de tres obras literarias, que o profesor indicará cando comece o curso.
Sesión maxistral	Desenvolvemento do programa da materia, con especial atención á gramática do idioma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Orientacións sobre os criterios para a elección do tema oral e daqueles aspectos que o alumno debe ter en conta: interese da proposta, exposición formal do tema, fluidez e corrección lingüística. Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios que contén a Guía de ortografía e morfosintaxe que se pon a disposición dos alumnos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Orientacións sobre os criterios para a elección do tema oral e daqueles aspectos que o alumno debe ter en conta: interese da proposta, exposición formal do tema, fluidez e corrección lingüística. Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios que contén a Guía de ortografía e morfosintaxe que se pon a disposición dos alumnos.
Traballos tutelados	Orientacións sobre os criterios para a elección do tema oral e daqueles aspectos que o alumno debe ter en conta: interese da proposta, exposición formal do tema, fluidez e corrección lingüística. Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios que contén a Guía de ortografía e morfosintaxe que se pon a disposición dos alumnos.

Avaliación

Descrición	Cualificación
------------	---------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame de tipo práctico: corrección dun texto sen puntuar, dunhas 20-24 liñas, que presenta erros ortográficos, morfolóxicos, sintácticos e léxicos. O alumno debe reescribilo nun galego normativo, poñendo os signos de puntuación precisos e sen modificar o léxico nin a sintaxe, a menos que sexa imprescindible para a corrección do texto. Superar este exame cun mínimo de 4,5 permite pasar á proba oral. Baremo: 0 erros: 10 1 erro: 9,5 2 erros: 9 3 erros: 8,5 4 erros: 8 5 erros: 7,5 6 erros: 7 7 erros: 6,5 8 erros: 6 9 erros: 5,5 10 erros: 5 11 erros: 4,5 12-15 erros: 4 16-17 erros: 3,5 18-19 erros: 3 20-21 erros: 2,5 22-23 erros: 2 24-25 erros: 1,5 26-27 erros: 1 28-29 erros: 0,5	55
Traballos e proxectos	Elaboración dun documento de expresión escrita: estrutura, construción sintáctica, cohesión, propiedade léxica, emprego axeitado de signos de puntuación. O texto mecanografado (20-23 liñas) presentarase conforme ás normas e aos modelos explicados na aula. O alumno entregará este escrito cando se presente á proba de expresión oral. Baremo: Cada erro de ortografía, morfosintaxe ou de procedementos suporá a perda de 1 punto. Cualificación mínima para superar a proba: 4,5	15
Probas de tipo test	Probas tipo test de comprensión lectora de 3 libros. Trátase de probas tipo test con 10 preguntas con 4 respostas cada unha, das que só unha é correcta. Baremo: 0 erros: 10 1 erro: 8,5 2 erros: 6,5 3 erros: 4,5 4 erros: 2,5 5 erros: 0 En cada proba haberá unha pregunta que mide a comprensión dun aspecto clave da obra: a resposta equivocada resta 2 puntos da nota resultante. Cualificación mínima para cada obra de lectura: 4,5 Baremo para as repeticións desta proba ou para os alumnos que non se presentaron na data prevista: 0 erros: 6 1 erro: 5 '5 2 erros: 5 3 erros: 4 A pregunta clave resta 1 punto sobre a nota final	15
Probas de resposta longa de desenvolvemento	Exercicio de expresión oral: Exposición dun tema libre, que debe ter o previo prace do profesor. A duración do relatorio non pode ser inferior a dez minutos. Despois, o alumno deberá responder por extenso a dúas preguntas. Os alumnos deben empregar un rexistro culto. Valóranse a corrección lingüística, a fluidez, o interese do tema e a exposición formal. Valórase, tamén, a participación habida nas actividades da aula. Cualificación mínima: 4,5	15

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIAS E CALENDARIO DE EXAMES

A ficha persoal, cos datos persoais, a foto pegada e a proposta de tema oral na parte posterior, debe entregarse no mes de

xaneiro. Non se recolle despois deste tempo.

Alumnos que cursen por vez primeira lingua galega: quedan convocados ás 17 horas na primeira titoría de xaneiro.

Alumnos NON ASISTENTES, por motivos laborais ou doutra índole: quedan convocados no despacho (Pavillón 2) o último sábado de xaneiro ás 17 horas. Non se admiten excepcións.

O SISTEMA DE AVALIACIÓN É O MESMO PARA OS NON ASISTENTES. IDEM AS DATAS DOS EXAMES, QUE FIGURAN DESEGUIDO.

(1). Probas tipo test de lectura:

1ª primeiro xoves lectivo de febreiro

2ª primeiro xoves lectivo de marzo

3ª primeiro xoves lectivo de abril

(2). Traballo de expresión escrita: segundo xoves lectivo de febreiro. Inaprazable.

(3). Exame práctico. 1ª Convocatoria: 15 de maio, 12'00 h. Aula Multiusos. Inaprazable. Proba oficial.

(4). Exposición oral: nos días seguintes ao exame oficial, unha vez que se faga pública, no despacho do profesor, a lista de aprobados do exame oficial. É entón cando deben presentar tamén o traballo de expresión escrita (2) mecanografado, de acordo cos criterios sinalados na Guía de ortografía e morfosintaxe.

O Sistema de avaliación mantense idéntico para a 2ª Convocatoria. Data: 29 de xuño 12'00h. Aula Multiusos.

Na 2ª convocatoria unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao cuatrimestre.

A superación do Exame Práctico (3) permite conservar esa nota para os seguintes cursos académicos. Nese caso mantéñense tamén, se están aprobadas, as notas da Comprensión Lectora, da Expresión escrita ou da Exposición oral. Estas prerrogativas PÉRDENSE se na Exposición oral a duración do relatorio é inferior aos dez minutos obrigados.

RECUPERACIÓN DAS PROBAS DE LECTURA TIPO TEST

- Alumnos de cursos precedentes que teñen pendentes estas probas.

Exame 1ª Convocatoria: día 15 de maio, 18 h. Aula Multiusos

Exame 2ª Convocatoria: día 29 de xuño, 18 h. Aula Multiusos

- Alumnos do curso regular. 2ª Convocatoria: día 29 de xuño, 18 h. Aula Multiusos

Titorías: martes e mércores de 17 h. a 20 h.

En caso de acudir ás titorías desde outra localidade, cómpre comunicalo a semana previa mediante correo electrónico a ramong@uvigo.es, por se a causa dalgún Consello de Departamento non puidese estar ese día. Este correo ten un uso restrinxido e o profesor non responderá a través del a dúbidas ou preguntas sobre a materia.

ORIENTACIÓNS AOS ALUMNOS

Todo o que comente o profesor na aula en relación coa lingua constitúe materia de estudo. Tamén o vocabulario que aparece nos exemplos e nos exercicios. A Guía de ortografía e morfosintaxe é un esquema para o seguimento das clases. Advírtese que pode ter engadidos ou modificacións en cada novo curso académico.

Os alumnos que aproben os tres libros e non superen a materia neste curso deberán repetir as 3 probas de comprensión lectora no curso seguinte, nas datas que se publicarán a tal efecto, a menos que aproben os tres libros con 8'5 como cualificación mínima en todos: neste caso manterán a nota neste apartado ata a fin dos seus estudos.

Todas as notas estarán expostas durante un mes no despacho (Edificio 2, planta baixa, nº 6). Os estudantes deben ser responsables e preocuparse de coñecerlas e de apuntalas. Por iso, o profesor non atenderá a preguntas relativas ás cualificacións de cadaquén (nin no presente curso nin nos sucesivos).

Por se puidesen producirse cambios de última hora, no seguinte enlace pódese consultar día/hora/lugar do examen (apartado datas exames): <http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Feixóo Cid, X., **Gramática da lingua galega. Síntese práctica**, Vigo, Xerais, 2004,
Palacio Sánchez, X.A. e Xove, X., **Dicionario da lingua galega**, Vigo, Obradoiro-Santillana, 2005,
VV.AA., **Dicionario castelán-galego de usos, frases e sinónimos**, Vigo, Xerais, 2007,
Gutiérrez Izquierdo, Ramón, **Lingua Galega: Guía de ortografía e morfosintaxe**, Ed. do autor,
Beltrán Carballeira, R., **Manual práctico de galego**, A Coruña, Baía, 2006,

Recomendacións

Outros comentarios

Estratexias de aprendizaxe

Os estudantes que queiran superar a materia sen dificultades deben atender aos seguintes consellos:

- * O rendemento depende do estudo continuado da materia. É case imposible asimilar toda a materia mediante o estudo intensivo ao final do curso académico. A dificultade é maior se non se asiste ás clases ou se posterga a materia para outras convocatorias.
- * Os alumnos deben realizar individualmente os exercicios que propón o profesor, sen consultar cos compañeiros nin recorrer ao material de estudo. Os exercicios só serán eficaces se se realizan despois do estudo diario da materia impartida.
- * É moi conveniente que as lecturas se fagan de forma reflexiva, reparando no uso da linguaxe. Deste xeito, pódese obter un coñecemento intuitivo da lingua, que ten gran rendemento á hora de fixar na mente as formas e as estruturas correctas dun idioma.
- * Practicar a expresión oral resulta indispensable. Os galegofalantes han de evitar a enganosa suficiencia derivada da práctica oral do idioma, pois nun rexistro formal é indispensable unha fala depurada de dialectalismos, castelanismos e vulgarismos. Na avaliación desta destreza conta tanto a fluidez como a corrección.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Matemáticas e a súa didáctica II				
Materia	Matemáticas e a súa didáctica II			
Código	005G120V01405			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Fernández Sobrino, Ramón Angel			
Profesorado	Fernández Sobrino, Ramón Angel			
Correo-e	ramonan@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
Descrición xeral	Con esta materia os alumnos adquirirán as competencias e coñecementos necesarios de matemáticas para o desenvolvemento da súa profesión.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B13	Razoamento crítico
B17	Creatividade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Adquirir competencias matemáticas básicas	A1 A2 A10	B1 B2 B3 B13
Coñecer o currículo escolar de matemáticas	A1 A2 A10	B1 B2 B3 B13
Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas	A2 A10	B1 B2 B3 B9 B13
Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá	A2 A3	B2 B3 B7 B8 B9 B17
Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos pilares do coñecemento científico	A2	B1 B2 B3 B9

Contidos		
Tema		
1. Xeometría e medida: Elementos básicos.	*	
2. Figuras xeométricas.	*	
3. Relacións métricas.	*	
4. Lonxitudes, áreas e volumes.	*	
5. Xeometría con coordenadas.	*	
6. Tratamento da información: Recollida e ordenación de datos.	*	
7. Representacións gráficas.	*	
8. Medidas de tendencia central e de dispersión.	*	
9. Probabilidade.	*	

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	19	34	53
Traballos de aula	7	12	19
Sesión maxistral	25	50	75
Probos de tipo test	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Outras	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Os alumnos terán unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas horas de tutoría.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os alumnos terán unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas horas de tutoría.
Traballos de aula	Os alumnos terán unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas horas de tutoría.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Probos de tipo test	Os alumnos deberán elixir a resposta correcta entre as 4 opcións que se lle presenten	25
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os alumnos deberán desenvolver 1 pregunta teórica e resolver 2 problemas que se lle expoñan	65
Outras	Os alumnos deberán deseñar unha actividade tendo en conta unha ou varias competencias do decreto de currículo de matemáticas na educación primaria	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos non asistentes deberán realizar as mesmas probas.

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de Xullo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica

Castro, E. : Didáctica de la Matemática en la Educación Primaria. Ed. Síntesis. Madrid 2001

Godino, J., Ruiz, F.: Geometría y su didáctica para maestros- Proyecto Edumat- Maestros.
<http://www.ugr.es/local/jgodino/edumat-maestros> Edición febrero 2002

Nortes Checa, A . Matemáticas y su didáctica. Murcia: TEMA - DM, 1993

Bibliografía complementaria

Alsina, C. Burgues, C. y Fortuny, J.M.: Invitación a la Didáctica de la Geometría. Ed.Síntesis. Madrid 1987

Batanero, C., Godino, J. D. y Navarro Pelayo, V. Razonamiento combinatorio.Ed Síntesis. Madrid 1994

Nortes Checa, A. Encuestas y precios Ed. Síntesis Madrid 1987

Godino, J. D., Batanero , C. y Cañizares, M.J.. Azar y Probabilidad .Ed Síntesis. Madrid 1987

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continuada tanto as clases teóricas como as clases prácticas
